

Posebni postupci ovrhe i osiguranja – podredna primjena odredaba ovršnog zakona

Zbirni podatci

Broj odluke: GŽ.391/09-2

Datum odluke: 07.04.2009

[Poveznica do dokumenta na portalu NOTARIUS-INFO](#)

Pravna podloga

Članak 299. st. 2. Ovršnog zakona "Narodne novine", broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05.

Sentenca

Budući da Obiteljskim zakonom nije predviđena privremena mjera kojom se privremeno odlučuje o zajedničkom životu mlljt. djeteta sa jednom od stranaka kao roditeljem te njegovim susretima i druženjima sa odvojenim roditeljem, to se primjenjuju odredbe Glave XXXI Ovršnog zakona, time da se tada radi o tzv. Regulacijskoj privremenoj mjeri kojom se privremeno uređuje pravni odnos u obiteljskom statusnom sporu, koji se odnosi na odlučivanje o pravima mlljt. djeteta.

Tekst

„Prvostupanjski sud je u postupcima za razvod braka, kakav je predmetni postupak, a koji su regulirani odredbama čl. 280. – 285. Obiteljskog zakona (dalje: OBZ-a), utemeljeno na čl. 294. st. 1. toč. 1. OBZ-a dužan, između ostalog, odlučiti s kojim će roditeljem maloljetno vlastito dijete živjeti a sukladno tome utemeljeno na odredbi čl. 100. st. 1. istog Zakona odlučiti i o susretima i druženjima mlljt. djeteta sa roditeljem od kojeg će odvojeno živjeti.

U predmetnom postupku sud je dakle već po službenoj dužnosti, u rješavanju statusnog spora razvoda braka između stranaka, dužan odlučiti i o tome sa kojim će od roditelja dijete živjeti i o susretima i druženjima sa odvojenim roditeljem.

U okviru takvog postupanja, u postupcima za razvod braka, prvostupanjski sud je utemeljeno na čl. 295. st. 1. istog Zakona dužan prije donošenja takve odluke pribaviti mišljenje i prijedlog Centra za socijalnu skrb. Isto tako sukladno čl. 89. st. 5. istog Zakona ima i mlljt. dijete pravo, između ostalog, izraziti i svoje mišljenje, koje sud uzima u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelosti.

Po ocjeni ovoga suda, takav način utvrđivanja odlučnog činjeničnog stanja, prije svega odlučne činjenice najboljeg interesa mlljt. djeteta stranaka ne predstavlja meritorno odlučivanje o tom pravu mlljt. djeteta, a niti prejudiciranje konačne odluke, nego privremeno uređenje toga pravnog odnosa, koji je između stranaka kao roditelja sporan.

Predmetnim prijedlogom, predlagateljica je kao prijedlogom za osiguranje, predložila zapravo privremeno uređenje tih odnosa stranaka, a o kojima u okviru predmetnog statusnog spora, sud i inače, kao što je već rečeno, odlučuje po službenoj dužnosti.

Obiteljskim zakonom doduše nisu predviđene mjere takve vrste kakvu je predložila predlagateljica, jer je odredbom čl. 354. OBZ-a

propisano da su mjere osiguranja prema odredbama toga Zakona samo privremena mjera uzdržavanja i prethodna mjera radi uzdržavanja. Kako je međutim odredbom čl. 336. OBZ-a propisano da se između ostalog i postupci osiguranja provode po odredbama Ovršnog zakona ako tim Zakonom nije drugačije određeno to se na predmetni postupak osiguranja primjenjuju odredbe Ovršnog zakona.

U predmetnom slučaju predložena je privremena mjera radi osiguranja nenovčane tražbine koje mjere osiguranja su regulirane odgovarajućim odredbama Glave XXXI Ovršnog zakona, time da su pretpostavke za određivanje takvih privremenih mjera propisane čl. 298. istog Zakona, a vrste ovih privremenih mjera i njihovi učinci čl. 299. toga Zakona. Tako je odredbom čl. 299. st. 2. OZ-a propisano da ako je to nužno radi sprečavanja nastanka nenadoknadive ili teško nadoknadive štete, nasilja ili ako je iz drugih važnih razloga to potrebno radi osiguranja pravnog reda, sud može odrediti privremenu mjeru kojom će privremeno urediti sporni odnos među strankama.

Kako je, što je već višekratno ponovljeno, predmetnom privremenom mjerom predlagateljica, a za dobrobit mlljt. djeteta stranaka, predložila je privremeno odlučiti o zajedničkom životu mlljt. djeteta sa jednom od stranaka kao roditeljem te njegovim susretima i druženjima sa odvojenim roditeljem (konkretno sa njome), to se po stajalištu ovoga suda ista može podvesti samo pod odredbu čl. 299. st. 2. OZ-a.

Da bi se takva privremena mjera mogla odrediti mora biti ispunjena opća pretpostavka za određivanje takvih privremenih mjera, a to je vjerojatnost postojanja spornog pravnog odnosa kao i alternativno ispunjenje triju posebnih pretpostavki a to je nužnost uređenja spornog odnosa radi sprečavanja nastanka nenadoknadive ili teško nadoknadive štete (1); nužnost uređenja spornog odnosa radi sprečavanja nasilja (2); te potreba za osiguranje pravnog reda iz drugih važnih razloga (3). Nema dvojbe

da je podnesenom privremenom mjerom predlagateljica učinila vjerojatnim postojanje spornog pravnog odnosa kao opće pretpostavke u okviru vođenja postupka za razvod braka, a koji se odnosi na odlučivanje sa kojom će strankom kao roditeljem mlljt. djetete živjeti kao i o susretima i druženjima, jer to proizlazi iz sadržaja tog predmeta.

Predlagateljica je isto tako učinila vjerojatnim i posebnu pretpostavku a to da postoji potreba za osiguranjem pravnog reda iz drugih važnih razloga. U konkretnom slučaju radi se o tzv. Regulacijskoj privremenoj mjeri kojom se privremeno uređuje pravni odnos, a to u predmetnom obiteljskom statusnom sporu, koji se odnosi na odlučivanje o pravima mlljt. djeteta stranaka.

To su prava da se sukladno čl. 9. st. 3. Konvencije o pravima djeteta donese odluka o njegovu prebivalištu (točl. 1.) i odredi da redovito održava osobne odnose i neposredne kontakte sa roditeljem od kojega odvojeno živi (toč. 3.), a sa kojima su u skladu i spomenute odredbe čl. 294. st. 1. toč. 1. i čl. 100. OBZ-a.

Po ocjeni ovoga suda, u predmetnom slučaju ispunila se i pretpostavka potrebe osiguranja pravnog reda iz drugih važnih razloga, jer je, naime, očigledno ispunjena i posebna pretpostavka postojanja stanja pravne neizvjesnosti u predmetnom postupku (do njegovog pravomoćnog okončanja), vezano na spor stranaka o tome sa kojim će od roditelja mlljt. djetete M. živjeti i o susretima i druženjima sa odvojenim roditeljem. Naime, obzirom da su s time sporna prava mlljt. djeteta to bi moglo dovesti do ozbiljnih poremećaja a time i posljedica koje nedvojbeno ugrožavaju dobrobit mlljt. djeteta, što je odlučno u ovom postupku.

Međutim, po stajalištu ovog suda, prvostupanjski sud je u okviru takvog prijedloga predlagateljice, bio dužan odlučiti o privremenom uređenju spornog pravnog odnosa između stranaka na način da taj odnos i privremeno uredi, a to znači da mjerom osiguranja odluči sa kojim će od roditelja mlljt. djetete stranaka živjeti te o održavanju susreta i druženja sa odvojenim roditeljem, do pravomoćnog okončanja predmetnog postupka, jer je to u okviru takvog prijedloga predlagateljice nedvojbeno u najboljem interesu mlljt. djeteta stranaka.

Naime, cilj je predlagateljice bio da se povodom prijedloga za osiguranje uredi sporni pravni odnos između stranaka do pravomoćnog okončanja predmetnog postupka, ali kada njezin prijedlog nije usvojen na način kako je ista tražila da se uredi, tada je prvostupanjski sud, po stajalištu ovoga suda, u predmetnom postupku, sporni pravni odnos između stranaka trebao urediti temeljem čl. 299. st. 2. OZ-a, pazeći tako u konkretnom slučaju, na najbolji interes mlljt. djeteta. Samim odbijanjem takvog prijedloga predlagateljice, a time restriktivnim tumačenjem ciljeva takvog prijedloga, sud nije riješio sporni pravni odnos stranaka, koji je specifičan obzirom na interes mlljt. djeteta, te sudu daje ovlaštenje ekstenzivnog tumačenja, u konkretnom slučaju da i na drugačiji način nego što je to predloženo uredi privremeno sporni pravni odnos između stranaka, a što je i cilj takvog prijedloga za osiguranje.

Da bi se moglo odlučiti o susretima i druženjima (čl. 9. toč. 3.

Konvencije o pravima djeteta), potrebno je prethodno odrediti sa kojim će roditeljem djetete živjeti, odnosno odrediti njegovu prebivalište sukladno čl. 9. toč. 1. iste Konvencije.“